

Svene Pukkverk AS

3622 SVENE

Rapport etter forurensningstilsyn ved Svene Pukkverk AS i Flesberg kommune

Sammendrag

Fylkesmannen gjennomførte 8. juni 2012 forurensningstilsyn ved Svene Pukkverk AS. Denne rapporten omhandler avvik, anmerkninger og andre forhold som ble avdekket under inspeksjonen. Rapporten omhandler også oppfølging etter inspeksjonen. Den er å anse som endelig hvis vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen 6. juli 2012.

Fylkesmannen avdekket 3 avvik og 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvikene gjaldt mangler i:

- Internkontrollen
- Håndtering av farlig avfall
- Måling av nedfallsstøv ved nærmeste nabo

Anmerkningene gjaldt:

- Mottakskontroll for mottak av jord til revegetering

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet under eget punkt.

Vi ber om at virksomheten innen 31. august 2012 sender Fylkesmannen en skriftlig bekreftelse på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet under eget punkt.

Vi fatter vedtak om at virksomheten skal betale 4 400 kr i gebyr for inspeksjonen. Vedtaket kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet.

Marianne Seland
rådgiver

Kirsten Kleveland
kontrollør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Diverse informasjon

Dato for inspeksjonen: 8. juni 2012	Rapportnummer: 2012.028.I.FMBU
Forrige inspeksjon: -	
Kontaktperson for virksomheten: Geir Marstein	Tilstede fra Fylkesmannen: Kirsten Kleveland Tilstede fra Arbeidstilsynet: Geir Teigen

Kontrollert virksomhet

Navn: Svene Pukkverk AS	E-post: post@svene-pukkverk.no
Besøksadresse: Svene pukkverk	Telefon: 415 03 456
Organisasjonsnr. (underenhet): 972190969	Kommune: Flesberg
Eies av (organisasjonsnr.): 983418562	Anleggsnr.: 0604.0028.01
Anleggsaktivitet: Landbasert - Pukkverk	Tillatelse gitt: 17. juli 2002
Risikoklasse: 4	Tillatelse sist endret: -

Bakgrunn for inspeksjonen

Fylkesmannen gjennomførte inspeksjonen for å kontrollere om Svene Pukkverk AS overholder gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven. Inspeksjonen inngår i en landsdekkende aksjon for pukkverk.

Tema for inspeksjonen var som følger:

- internkontroll
- risikovurdering
- utslippskontroll
- farlig avfall
- vedlikehold
- forbudte og strengt regulerte stoffer
- substitusjon
- klassifisering, merking og emballering
- sikkerhetsdatablader
- tankanlegg

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen, innen områder der Fylkesmannen er forurensningsmyndighet. Rapporten gir altså ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: et forhold som Fylkesmannen mener er nødvendig å påpeke for å ivareta det ytre miljøet, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Resultater fra inspeksjonen

Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens internkontroll hadde mangler.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 annet ledd punkt 6 og 7

Kommentarer:

- a) Virksomheten hadde generelle mål for driften sin, men ikke noen konkrete og etterprøvbare miljømål. Hensikten med klare mål er å tydeliggjøre problemområder og å gjøre det lettere å finne ut om det må settes i gang tiltak for å sørge for at målene faktisk blir nådd. Slike mål kan for eksempel bestå av konkrete krav i lovverket.
- b) Virksomheten hadde oversikt over sine kjemikalier og det farlige avfallet de produserer, men det var noen mangler i de skriftlige rutinene. Disse må tilpasses virksomhetens behov bedre. Det var ikke skriftlige rutiner for substitusjon eller levering av avfall med veiledning for utfylling av deklarasjonsskjema. Skriftlige rutiner er viktige i opplæring, slik at ansatte kan sette seg inn og bekrefte at de kjenner dem.
- c) Virksomheten hadde ikke en risikovurdering som inkluderte fare for forurensning av det ytre miljøet. Blant annet var ikke utslipp av støv og støy, fare for lekkasjer fra tankanlegg eller søl fra lagring av farlig avfall vurdert.
- d) Virksomheten hadde et fungerende avvikssystem, med oppfølgingsrutiner, men det var ikke registrert avvik for ytre miljø, selv om det har forekommet avvik på dette området.

Avvik 2

Virksomhetens håndtering av kjemikalier var mangelfull.

Avvik fra:

Produktkontrollloven § 3a og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, punkt 7.

Kommentarer:

- a) Virksomheten manglet dokumentasjon på vurdering av utbytting av kjemikalier med tanke på miljøskadelige stoffer (substitusjonsplikten).
- b) Virksomheten hadde ikke tilgjengelig oppdaterte sikkerhetsdatablader (HMS- datablader).

Avvik 3

Virksomhetens håndtering av farlig avfall var mangelfull.

Avvik fra:

Avfallsforskriften §§ 11-5 og 11-12.

Kommentarer:

Virksomheten sorterte ut farlig avfall, men det ble funnet rustne fat med spraybokser ute på området. Det var også tegn på at det hadde blitt brent avfall i fatene. Dette er ulovlig behandling av avfall. Virksomheten må fjerne fatene og sørge for at de ansatte vet hvordan avfall skal håndteres.

Virksomheten informerte videre om at det kunne oppstå små mengder frost-/ bremsevæske ved vedlikehold og at dette ble tømt i spilloljetanken. *Dette er forbudt.* Frost-/ bremsevæske kan lagres sammen på en egen beholder, men må ikke blandes med spilloljen fordi dette hindrer videre behandling av oljen. Virksomheten må umiddelbart opprette et system for håndtering av frost-/ bremsevæske.

Avvik 4

Manglende målinger av støv og støy.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 30-9 a) og b), jamfør § 30-5 og 30-6.

Kommentarer:

Virksomheten har ikke målt støvutslipp ved nærmeste nabo. Dette skulle vært gjort innen 1. januar 2011. Målingene skal foretas av en uavhengig og akkreditert konsulent.

Virksomheten informerte om at de salter veiene sine og har vanning på knuseren. For øvrig knuser de lite om vinteren, og de har derfor ikke hatt bruk for overflateaktive stoffer i vannet til støvdemping.

Virksomheten fikk gjennomført beregning av støy ved nærmeste nabo (bolig) i 2002, som viste at utslippene lå under kravene. I følge forskriftens § 30-9 b) andre ledd skulle det vært gjennomført nye målinger innen et år etter oppstart. Det planlegges imidlertid nye målinger i forbindelse med at arbeidet med en ny reguleringsplan for området starter i 2013. Vi velger derfor å ikke sette dette som et eget avvik.

Anmerkninger

Vi anmerket følgende forhold under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten hadde ikke mottakskontroll for mottatte jordmasser eller journal over disse.

Kommentarer:

Virksomheten tar imot rene masser til revegetering av området. Det viser seg imidlertid ofte at masser som kan se rene ut allikevel kan inneholde forurensninger i form av tungmetaller eller uønskede arter. For eksempel kan masser fra veigrøfter inneholde bly og frø fra den svartelistede planten lupin. Virksomheten bør derfor sørge for å dokumentere hvor massene kommer fra, hvor mye masser det dreier seg om, og at de er rene. Hensikten er å unngå spredning av forurensninger og problemer med opprydningsansvar når bruken av området skal avsluttes.

Andre forhold

Tilsynet ble gjennomført som en del av den nasjonale pukkverksaksjonen i 2012. Virksomheten arbeider med en ny reguleringsplan for området.

I utslippstillatelsen er det satt et eget punkt om utslipp til vann. Virksomheten har imidlertid ikke direkte utslipp til vann, ettersom vann til vasking av stein blir holdt tilbake i et sedimenteringsbasseng som drenerer i grunnen.

Oppfølging etter inspeksjonen

Svene Pukkverk AS plikter snarest å få rettet avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må virksomheten innen 31. august 2012 sende oss en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon som viser at avvikene er rettet.

Vi ber om at dere sender tilbakemeldinger per e-post til postmottak@fmbu.no. Eventuelt kan dere sende tilbakemeldinger per post til Fylkesmannen i Buskerud, postboks 1604, 3007 Drammen.

Vedtak om gebyr

Fylkesmannen varslet i e-post av 22. mai 2012 at Svene Pukkverk AS vil bli ilagt et gebyr for inspeksjonen. Vi har ikke mottatt noen uttalelser til saken. Fylkesmannen fatter derfor følgende vedtak:

Svene Pukkverk AS skal betale 4 400 kr i gebyr for inspeksjonen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3 jamfør § 39-7. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet innen tre uker, jamfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Klageskjema kan lastes ned fra www.fmbu.no.

Offentlighet i forvaltningen

Den endelige inspeksjonsrapporten vil være tilgjengelig for offentligheten på www.fmbu.no, jmfør offentleglova.

Kopi av rapporten sendes til:

Arbeidstilsynet Indre Østlandet v/ Geir Teigen, Postboks 4720 Sluppen, 7468 Trondheim,

Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid virksomheter (internkontrollforskriften)
- korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Relevante regelverk:

- Veiviser til regelverk for virksomheter, www.regelhjelp.no
- Liste over prioriterte stoffer, prioritetslisten
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven)
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrenning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)

Brosjyrer/faktaark utdelt

- Informasjonsark Kontroll av pukkverk (ta2900)
- HMS-etatenes brosjyre "Kontroll med risiko gir gevinst"
- Ta ansvar for farlig avfall i din bedrift (ta2171)
- Veileder om substitusjonsplikten (ta1715)
- Gebyr ved kontroll (ta2608)

Informasjon til virksomheten

I **Forurensningsloven § 7** er det krav om at ingen skal ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning. Når det er fare for forurensning, skal den ansvarlige for forurensning sørge for tiltak for å hindre at den inntreffer. Har forurensningen inntrådt skal han sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den. Den ansvarlige plikter også å treffe tiltak for å avbøte skader og ulemper som følge av forurensningen eller av tiltakene for å motvirke den. Plikten etter dette ledd gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Utover forurensningslovens generelle krav er det flere lover og forskrifter som setter mer spesifikke krav for å hindre forurensning. Her er litt informasjon om de viktigste:

Om internkontroll (internkontrollforskriften):

Plikt til internkontroll (§§ 2, 4 og 6)

Etter § 2 har ikke virksomheter uten ansatte krav til internkontroll på forurensningsområdet. Det vil allikevel være nyttig å følge forskriftens dokumentasjonskrav for å sikre at øvrige krav overholdes.

God oversikt og gode rutiner kan hindre skader på folk, dyr og miljøet, og gjøre at virksomheten på sikt sparer tid og penger.

§ 6 om samordning setter i tillegg krav om at virksomheter som deler arbeidsplass skal ha skriftlige avtaler om ansvar for felles aktiviteter eller områder, *der dette er nødvendig*. Dette kan inkludere avfallshåndtering, vedlikehold av oljeutskiller eller risikovurdering for felles areal.

§ 4 sier at den ansvarlige for virksomheten skal sørge for at internkontrollen innføres og opprettholdes, og at ansatte skal medvirke i arbeidet.

Rutiner for og oversikt over kjemikalier og farlig avfall (§ 5 punkt 4, 5 6, 7 og 8)

Virksomheten bør ha en komplett oversikt over kjemikaliene de bruker og det farlige avfallet som oppstår. En oversikt over kjemikaliene vil gjøre det lettere for virksomheten å vurdere om noen produkter er overflødige. Det vil også gi tilsynsmyndighetene lett tilgjengelig informasjon om omfanget av kjemikalier i virksomheten, og dokumentasjon på at virksomheten har oversikt og orden. En oversikt over avfallet gjør det enklere å sikre at alle typer farlig avfall virksomheten produserer blir håndtert riktig.

Virksomheten må ha oversikt over følgende:

- mål for helse, miljø og sikkerhet
- rutiner for bruken av kjemikaliene (f.eks. vurdering av substitusjon)
- rutiner for håndtering av avfallet som oppstår som følge av driften (f. eks. beskrivelse av tilgjengelige beholdere, merking, levering og deklarerer)
- hva man bør gjøre i tilfelle tenkte uhell skjer (f.eks. tilgjengelig absorbent og håndtering av dette)
- hvilke forhold ved driften som kan medføre risiko for utslipp til ytre miljø (en risikovurdering) og hvordan dette håndteres
- prosedyrer for å holde internkontrollen ved like

Risikovurdering (§ 5 punkt 6)

En risikovurdering bør gi svar på spørsmål som:

- Hva kan gå galt i vår virksomhet?
- Hvor stor er sjansen for at det skjer – og hva kan konsekvensen bli?
- Har vi gjort noe for å forebygge det?
- Hva gjør vi hvis det går galt?
- Bør vi gjøre flere forebyggende tiltak eller øke beredskapen?

Et enkelt eksempel på en risikovurdering er:

Enhet	Risiko	Konsekvenser	Forebygging	Beredskap	Konklusjon
Farlig avfall	Utslipp til grunn/ vann som følge av lekkasjer <u>Sannsynlighet:</u> Liten/ middels /stor	Forurensning av grunn og vann, økonomisk ansvar <u>Alvorlighetsgrad:</u> Liten/middels/ stor	Oppbevaring innelåst og på fast dekke/ med oppsamlingskar	Tilgjengelig absorbent, tilkalle sugebil/ ring 110	Potensielt alvorlig hendelse, med økonomiske konsekvenser

Virksomheten må imidlertid selv velge hvordan de setter opp risikovurderingen sin. Noen forhold kan vise seg ikke å utgjøre noen reell risiko, slik at en fullstendig risikovurdering ikke er nødvendig. En slik vurdering bør imidlertid begrunnes kort og være med i den totale risikovurderingen for virksomheten. Slik kommer det frem at forholdet er vurdert, selv om eventuelle tiltak ikke er nødvendig

Se tilsynsetatenes veiledning til risikovurdering (Kontroll med risiko gir gevinst) på www.arbeidstilsynet.no, eller www.regelhjelp.no for mer informasjon.

Om håndtering av farlig avfall (avfallsforskriften kapittel 11):

Sortering, lagring og merking (§§ 11-5 og 11-12)

Alt farlig avfall skal sorteres ut og lagres i egne beholdere. Beholderne skal være tydelig merket med innhold og stå på fast dekke og/ eller med oppsamlingskar, og være utilgjengelig for uvedkommende.

Merking reduserer sjansen for blanding av forskjellige typer avfall og gjør innholdet i beholderen lett å identifisere i en nødssituasjon. Ved å **låse inn beholderne** unngår man både tyveri og vandalisme som kan føre til utslipp av avfallet, og at folk eller dyr kommer i kontakt med avfallet og skader seg. Ved å lagre avfallet på **fast dekke** unngår man utslipp til grunn og vann ved lekkasjer. Med **oppsamlingskar** får man lettere oversikt over lekkasjer, omfanget av utslipp begrenses automatisk, og det blir lettere og billigere å rydde opp.

Deklarering (§§ 11-8 og 11-12)

Alle virksomheter har plikt til å levere alt farlig avfall til godkjent mottak drevet av kommunen eller privat avfallsaktør. Alt farlig avfall skal deklarerer ved levering. Dette har flere hensikter, og de viktigste er:

- avfallsprodusenten får kvittering for at avfallet er levert, og får oversikt over avfallsmengdene sine og tidspunkt for levering

- gjennom at skjemaet registreres i databasen Norbas får myndigheter og andre tilgang til oversikter over avfallsprodusenter og leverte mengder
- skjemaet inneholder opplysninger som aktøren behøver for sikker håndtering av avfallet
- deklarasjonsskjemaet kan brukes som transportdokument for farlig gods

Det er viktig at alle de ulike fraksjonene av farlig avfall får sitt eget deklarasjonsskjema, ettersom det bare er mulig å sette inn en EAL- kode (EAL står for europeisk avfallsliste) på hvert ark. Ved levering av flere fraksjoner på ett ark, vil bare en av dem bli registrert.

For mer informasjon om deklarasjon og farlig avfall, og for bestilling av skjemaer, ring Norsas (Norsk kompetansesenter for avfall og gjenvinning) på telefon 40 61 82 00 eller se hjemmesiden www.norsas.no.

Om håndtering av kjemikalier:

Alle kjemikalier skal håndteres og oppbevares slik at de ikke kan føre til forurensning. Lagringen bør risikovurderes og bruken begrenses så langt det lar seg gjøre.

Sikkerhetsdatablader (internkontrollforskriften § 5 punkt 7, og produktkontrollen § 3)

Alle som håndterer kjemikalier har plikt til å oppbevare datablader som beskriver kjemikaliens innhold. Hensikten er å ha tilgjengelig riktig informasjon om stoffet i tilfelle det skjer uhell og lekkasjer, og å kunne vurdere faren for helse- og miljøskade.

Virksomheten bør sortere ut HMS- datablader for kjemikalier som ikke brukes lenger. Dette gjør det enklere å finne riktig informasjon i et nødstilfelle. Vi anbefaler at HMS- databladene ikke er eldre enn 3 år, fordi innholdet i kjemikaliene kan bli endret. I tillegg kan det komme ny informasjon om kjemikaliens egenskaper og påvirkning på mennesker og omgivelser. En årlig sjekk av databladene bør inngå i virksomhetens rutiner for kjemikaliehåndtering.

Substitusjonsplikt (internkontrollforskriften § 5 punkt 7, og produktkontrollen § 3a)

Virksomheten skal vurdere om kjemikaliene som brukes er helse- og/ eller miljøskadelige, og om de kan byttes ut med mindre skadelige stoffer. Hvis det finnes alternativer skal disse velges, hvis det ikke innebærer urimelig kostnad eller ulempe.

Hensikten er å bli mer bevisst bruken av kjemikalier og gjennom dette redusere antallet kjemikalier totalt, og spesielt bruken av de mest skadelige stoffene. Denne vurderingen kan enkelt dokumenteres skriftlig for tilsynsmyndighetene med en liste over følgende:

- kjemikalier som er kuttet ut eller erstattet med andre
- hva de er erstattet med, eller eventuelt:
- en begrunnelse for hvorfor de er/ ikke er erstattet eller byttet ut

Om PCB-holdige vinduer

Isolerglassvinduer med PCB er fortsatt lovlig i bruk, men de skal merkes som PCB- holdige. Virksomheten må sørge for at slike vinduer blir merket, slik at de lettere kan identifiseres som farlig avfall når de blir byttet ut. Se www.ruteretur.no for mer informasjon.

